პროლეტარებო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

№ 208 (7769)

ლელო

31 ოქტომბერი, ოთხშაბათი, 1984 წ.

საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოსთან არსებული ფიზიკური კულტურის და სპორტის კომიტეტისა და პროფკავშირთა რესპუბლიკური საბჭოს ორგანო

ЛЕЛО Орган Комитета по физической культуре и спорту при Совете Министров ГССР и республиканского Совета профсоюзов

გამოდის 1934 წლის 13 აპრილიდან ● ფასი 8 კაპ.

მეთხუთმეტე ყაიმი

როზოვი ვიუწყებოდით, 29 ოქტომბერს მოსკოვში შეხვა კარპოვ — კასპაროვის მატჩის მეცხრამეტე პარტია, რომელიც 44-ე სვლაზე გადადგეს.

გთვალისწინებთ ამ პარტიის მსვლელობას.

მეცხრამეტე პარტია

კარპოვი — კასპაროვი

ლაზიერის გამბიტი

1. მf3 d5 2. d4 მf6 3. c4 e6. 4. მc3 ჯe7 5. ჯg5 h6 6. ჯ:f6 7. ღd2 მc6 8. e3 0—0 9. ეc1 a6 10. ჯe2 dc 11. ჯ:c4 e5 12. d5 მa7 13. ღc2 მb5 14. მ:b5 ab 15. ეb3 e4 16. მd4 ჯ:d4 17. ed c6 18. dc ღ:d4 19. 0—0 bc 20. ღ:c6 ჯd7 21. ღd5 ღ:d5 22. ჯ:d5 ეa6 23. ეfd1 ჯe6 24. a3 ჯ:d5 25. ე:d5 ეb8 26. ეd4 ეa4 27. ეcd1 ეc8 28. მg1 ეc2 29. ეd2 ე:d2 30. ე:d2 ეc4 31. მge2 b4 32. მd1 ba 33. ba ეa4 34. ეa2 f5 35. მgc2 f4 36. მeb3 ეd4 37. ეa1 მef7 38. a4 e3 39. მc3 ეd8 40. fe fe 41. pe1 ეa8 42. მeb3 ეb8 + 43. მgc2 ეa8 44. ეf1+. პარტია გადადგა.

კარპოვი თავიდანვე ბრძოლის გაწყვეტას ცდილობდა. მე-7 სვლაზე ახალი გაგრძელება გამოიყენა, მე-12 სვლაზე კი პაიკის წინსვლით გაართულა პოზიცია. კასპაროვმა ალღო მსოფლიო ჩემპიონის ჩანადგრის და ცნობილი ჯხით შეეცადა თამაში გაეხარტიებინა. სავსებით ლოგიკურია, რომ ვერ მიაღწია. პაიკ შეწირა ინიციატივის მისაღებად. უკეთეს ენდშპილი გადასულიყო კარპოვმა ადვილად მოიგერია მუქარა და თამაში ოთხი ეტლის დაბოლოებაში გაიგარკვა. კარპოვის ქიდერ გამსვლელ პაიკს კასპაროვმა ცენტრალური პაიკების წინსვლა დაუპირისპირა. გამსვლელი პაიკები ამოძრავდნენ თუ არა, თამაშისთვის განკუთვნილი დროც ამოიწურა.

გუშინ...

ეს პარტია ყაიმით დამთავრდა. მატჩის ანგარიშია 4:0 (+4—0=15) ანატოლი კარპოვის სასარგებლოდ.

დღეს, 31 ოქტომბერს, მეოცე პარტია გაიმართება.

რანი ვიქნებით ხვალ

ᲣᲓᲔᲓᲔ ორი თვე და 1984 წელიც იხტორიას კუთვნილება გახდება. როგორც ატვავინ, ფიქრობა და განსხვა ამის დღეს — ყველა მიხედ...მიხედ ფრთხილ და გაზომავს ამა თუ იმ ცნობ საქმეზე დახარჯულ ზრომას და მოწეულ შედეგს. ბევრი ხალხიენებით მიიღლის თავის გარეშე საყოფ, ზოგსაც დაეკმაყოფილებთ გრძნობა გაუნდება...

სპორტული შეჯიბრებითაც წელიანი და შთამბეჭდავი იყო მიმდინარე წელი. ქართველ სპორტსმენთა არაერთი სახელოვანი გამარჯვება ალბეჭდა ჩვენს მეხსიერებაში, ზოგი მათგანის სახელი კი სამუდამოდ ოქროს ასოებით მაიწერება ქართული სპორტის მატიანეში.

მოსწავლეთა სავაშრო სპორტაციადა ის შეჯიბრება იყო, რომელიც შესაძლოა წელიანდელი წლის საუხიტო პირადობად გამოდგეს. რა გასაკვირია — ბავშვები ჩვენი ცხოვრების დღესაოელია, მათი ყოველი ნაბიჯი ხაზოვადობის ერთი, თამამად შეიძლება ითქვას, უველაზე საგულისხმო მოვლენაა. სპორტაციადის არხი და მნიშვნელობა მოკლედ და ხატოვნად შესაძლოა ახეც გამოიხატოს: ეს იყო შეჯიბრება, რომელმაც დაგვანახა, თუ რანი ვიქნებით ხვალ.

განა შეიძლება გულგრილი იყო ახე და ამავარად დახმილი კითხვის წინაშე? ამით ახხნება ის ყურადღება, რომელსაც ჩვენი ხაზოვადოებითა ამელვანებდა ნორჩთა დიდი ახპარეზობის მიმართ, ის გამორეული გულისხმიერებაც, რომელიც რესპუბლიკის ხელმძღვანელმა ორგანოებმა, განათლების სამინისტრომ, რესპუბლიკის სპორტკომიტეტმა და საკართველოს პროფსაბჭომ გამოიჩინეს.

მოსწავლეთა საკავშირო სპარტაკიადის დამთავრებიდან ოვეზე მეტი გავიდა. ჩვენი სიტბოვის დიდმა ახპარეზობამ ბევრი საფეხურზე-სპარეზეზე მწვრთნელებსა და სპეციალისტებს, სპორტის მეხვეურებს, განათლების სამინისტროს მუშაკებს.

სპარტაკიადისადმი მზადების ხელმძღვანელების სამორგანიზაციო კომიტეტი დღეს განიხილავს ტრენერის ახპარეზობებში მონაწილეობის შედეგებს, ხვალ კი თბილისის ბაღრაკის სახახლეში შედგება განათლების სამინისტროს, რესპუბლიკის სპორტკომიტეტის, კომკავშირის ცენტრალური კომიტეტის და საკართველოს ლენინური კომიტეტის გაფართოებული კოლეგია. მასზე იქნება ფიქრობნი ანალიზი, ცხარე დავა-კამათი, იხეიქტური მსჯელობა და, რაც მთავარია, ამ სწორი გზის გამოკვეთის ცდა, რომელიც სამომავლოდ დაგვაწყვეტინებს თავს არახანხარბელი მდგომარეობიდან და ჭართული სპორტის არცთუ მორეულ წარხვლინი სახელოვანი ტრადიციების დაბრუნებაში მოგვეხმარება.

ᲥᲐᲛᲘ ᲧᲘᲪᲠᲘᲐ ᲥᲐᲛᲘ ᲒᲐᲜᲬᲛᲘᲐ

ყველა გამარჯვებას ერთი „საიდუმლო“ აქვს...

ᲐᲮᲚᲐ, როცა უკვე დაცხრა მოსწავლეთა XVII საკავშირო სპარტაკიადასთან დაკავშირებული ენთუსიაზმიც, როცა გეზიარებს დინჯი მსჯელობა გარდასულ ბატლებზე, თანდათან ნათელი ხდება, თუ რა ფიზიკური და ნერვული დაძაბვის ფასად დაუჯდათ ჩვენს მოკაძრაკეებს მოპოვებული „ვერცხლი“. თავად განსჯეთ, საკართველს გუნდმა უკან ჩამოტოვა ახეთი გრანდები, ახეთი საკადრაკო ცენტრები, როგორიცაა მოსკოვი, რსფსრ, უკრაინა, ლენინგრადი და სხვ. მაგრამ საოცარია ის, რომ წინ უსწრეთის არცთუ ძლიერი გუნდი გავუშვით. დიახ, სპარტაკიადის ჩემპიონი გახდა კოლექტივი, რომელმაც ხაჯერ ოწანა მარცხი შეჯიბრებაში, მაშინ, როცა ოგივე უკრაინის ნაკრება მხოლოდ ერთხელ დაუზავდა თავის მეტოქეს, სხვა შეხვედრები კი მოიგო... რას ვიზამთ, სპორტი მრავალფეროვან განცდილებას ჰგვრის, კიცხა არ იცის, ხად ვინ, როგორ, რატომ ამოტვდენდება ან ჩაიძირება. ერთი კია, ამ განცდილების ამოხსნა მხოლოდ ძლიერთა შორის ძლიერი ხაა, ამიტომ გახლავთ საამაო ჩვენი ნორჩი მოკაძრაკეების მიერ უშეღავათო ბრძოლაში უდიდესი ნერვული და ფიზიკური დაძაბვის ფასად მოპოვებული ვერცხლის მედლები.

გამარჯვებულ სპორტსმენებს რეპარტიორები ამ ხიტყვებით: გვითხრით თქვენი წარმატების ხიდუმლო. ჩვენც ამ „ხიდუმლოს“ განდობა ვთხოვეთ ხაკართველოს სსრ განათლების სამინისტროს მთავარ მწვრთნელ ბაღრაკში, საკართველოს სსრ დაბსახურებულ მწვრთნელს, რესპუბლიკის მოსწავლე მოკაძრაკეთა ნაკრება გუნდის უფროსს სულკო მეგრელიშვილს.

—ხაიდუმლოსი რა მოგახსენოთ, ისე, თუ მაგ რუბრიკისთვის ამხადებთ წერილს (ბგელასმენს რუბრიკა ოცამი ფიქრისა, ცამი განსჯისა', რედ.), ყოველს დაწერილებით გეუბნებით, მაგრამ ჩვენს მიერ გაწეული მუშაობა და თვით სპარტაკიადის პერიპეტიებიც გაგიხსენოთ.

სპარტაკიადისთვის მზადება ჯერ კიდევ 1981 წლის 22 ნოემბრიდან დავიწყეთ, როცა სოხუმში ჩატარდა საკართველოს პირადი პირველობა, რომლის შედეგების მიხედვითაც შეიქმნა ნაკრები გუნდის კონტური. შევადგინეთ მზადების პერსპექტიული გეგმა, რომელიც ორ ეტაპად დავყავით. პირველი ეტაპის (1982 წლის იანვრიდან 1984 წლის იანვრამდე) ძირითადი მიზანი იყო გუნდის სავარაუდო შემადგენლობის დადგენა, აგრეთვე, კანდიდატთა სტარტგეგულა და ტექნიკური მომზადება (სხვადასხვა მატჩურმაელებისა და ენდშპილების შესწავლა და სხვ.). ამ მიზ-

(დასაბრული მე-2 გვ.).

ამ რამდენიმე დღის წინათ გამგზავნ თელავის კორატებზე გამართულ საკართველოს ღია პირველობაზე და ვეტერან ჩოგბურთელთა საკავშირო ტურნირზე. ახლა ვგთავაზობთ ამ ჭიდაობის მოზარდთა საკავშირო შეჯიბრებაზე მოგითხროთ.

შოთა გამცემლიძის პრიზზე

ერეკლეში ჩოგბურთელმა კიდევ ერთი გამარჯვება იზეიმა: მან წარმატებით ითამპიონა უფროს ასაკობრივ ჯგუფში (1969-70 წწ.) და იქცა I ადგილის დაისაკუთრა. ფინალში მისი მეტოქე იყო საქართველოს ღია პირველობაში ორგზის გამარჯვებული (წყვილთა და შერეულ წყვილთა თანჯრებში), თბილისელი ეკა თოხაძე. შეხვედრა სანტერესოდ დაიწყო, მაგრამ მალე კა შეუძლოდ გახდა და თამაში გაგრძელება ვეღარ შეძლო. გამარჯვება ადვანიანს მიეკუთვნა. სხვათა შორის, III ადგილიც ერევნელმა სტუმარმა, ალეკა ასატრიანმა დაიკავა.

ამ ასაკის ჭაბუკთა ტურნირში თავი გამოიჩინა ოლიმპიური რეზერვის სპორტკოლეს აღსაზრდელმა ალექსანდრე ნახაპეტიანმა, რომელმაც ფინალში არნოლდ მელიქეტოვს სძლია — 6:2, 7:6.

უნდა აღინიშნოს, რომ შოთა გამცემლიძის ხსოვნისადმი მიძღვნილი ტრადიციული საკავშირო შეკრებრება თანდათან იხვეშს პოპულარობას. მარტო ის რად ღირს, რომ თელავში ამჯერად საბჭოთა კავშირის 20 ქალაქის წარგზავნილები ასპარეზობდენ.

არჩილ მალაქიანი,
საკავშირო კატეგორიის მხაჯი.

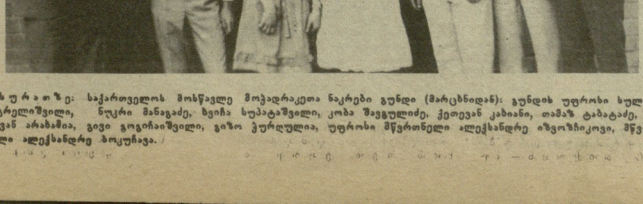

ს უ რ ა თ ზ ე: საკართველოს მოსწავლე მოკაძრაკეთა ნაკრები გუნდი (მარცხნიდან): გუნდის უფროსი სულკო მეგრელიშვილი, ნოქრი ბანგაძე, ვვიჩა სუპატაშვილი, კობა შავგულიძე, ქვთივან კახიანი, თამარ ტატაძე, ქეთევან ახახმაზი, გივი გოგიჩაშვილი, გიზო ჭერელაშვილი. უფროსი მწვრთნელი ალექსანდრე ბზვრიშვილი, მწვრთნელი ალექსანდრ პოკუჩავა.

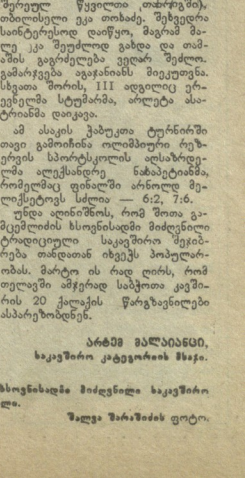

ს უ რ ა თ ზ ე: შოთა გამცემლიძის ხსოვნისადმი მიძღვნილი საკავშირო ტურნირის ლაურეატი გია კუპრეიშვილი.

ზაალ ბარამიძის ფოტო.

ყველა გამარჯვებას ერთი „საიდუმლო“ აქვს...

(დასასრული)

ნით ჩავატარეთ სამ-სამი რესპუბლიკური და საკავშირო შეჯიბრება, თითო სამატჩო შეხვედრა და სასწავლო-საწვრთნო შეკრება. ყველა ეს ღონისძიება მზადების საერთო გეგმით იყო ჯათვალისწინებული.

მეორე ეტაპზე ყურადღება ძირითადად უნდა გაგვეხვილებულიყო სადებიუტო თერთმეტ მთამძღებაზე, სამატჩო შეხვედრების სპრინტული და ესტაფეტური თვისებების გამომუშავებაზე, მორალურ-ფსიქოლოგიურ და ფიზიკურ მზადყოფნაზე, სამედიცინო შემოწმებაზე.

ორივე ეტაპის წინასწარ განსაზღვრული ყველა პუნქტი მკაცრად დაიცავით, ცრუქულა, მონაწილეობა მეიღით ხუთ საკვადრო და ოთხ რესპუბლიკურ შეჯიბრებაში. გავამოვით ხუთი სამატჩო, და ამდენივე სასწავლო-საწვრთნელი შეკრება. შეკრების ბოლო ეტაპზე, ბაკურიანში, მოვიწვიეთ კონსულტანტები, საერთაშორისო დიდოსტატები დავით ბრონშტეინი და ედუარდ გუფელდი. გარდა ამისა, მზადების ორივე ეტაპზე ნეკრებ გუნდს თემატური ლექციებსა და ვრთლოული თამაშების სეანსს უტარებდნენ დიდოსტატები ნანა ალექსანდრია, ედუარდ გუფელდი და ოსტატი ჯაბოვეი.

ამრიგად, ამ ღონისძიებების შემდეგ გამოიკვეთა ნაკრების შემადგენლობა. სასიხარულო ის გახლავთ, რომ ეს რვა სპორტსმენი ერთი ან ორი კი არა, როგორც წინა წლებში იყო, უკვე ოთხი ქალაქის სახელს ეცავდა. გუნდი დაკომპლექტდა თბილისელთ, ქუთაისელთ, ზუგდიდელი და გარდაბნელი მთამძღოლებით, ქეთევან არაბიძემაც, რომელიც ამჟამად თბილისში ცხოვრობს, მაგრამ იცით ორაზროვნად „აიდგა ფეხი“.

და აი დადგა სექტემბერი...

შესარჩევ შეჯიბრებში დავმძაღლით ზურმაიანის (5,5:2,5) ლუნაგრადის (4,5:3,5), ყირაზეთის (5:3), ლატვიის (4,5:3,5) და ყაზახეთის (5,5:2,5) გუნდები. ამრიგად, ქვეჯგუფში 25 ქულა მოვაგროვეთ და დამაჯერებლად დავიკავეთ I ადგილი. აქ ბედმაც გაგვიღიმა. ჩვენთან ერთად ფინალურ ტურნირში გავიდა აზერბაიჯანის ნაკრებიც, ვისთან შეჯიდრებაც 5,5 ქულა გვქონდა აღებული. ფინალური ორთ ლენინგრადის გუნდი გასულიყო, მაგრამ დასკვნით ეტაპზე საკარათელის ნაკრებს გადაყვებოდა არა 5,5 ქულა, არამედ 4,5, მოეღი ერთი ქულით ნაკლები, ანუ იმდენი, რამდენიც ნეკრისპირელებთან შეხვედრაში მოვიპოვეთ. ამ ან საშუალება მოგვცა თითო ქულით გაგვესწრო ფინალში სხვა ქვეჯგუფიდან გასული რსფსრ-ის და უკრაინის კოლექტივებისთვის.

აქვე მოგახსენებთ, რომ სპორტკადის სტატისტიკამ ჩვენ ფინალურ ეშვსეულში მოხვედრა გვკონდა დაგვმეთა, ამდა კი შესარჩევ ტურნირში მოპოვებულმა დამაჯერებელმა გამარჯვებამ უკვე სხვა ამბავი ეთქმის გვიგვინა — საპრიზო ადგილებისთვის ბრძოლის პირველ საფეხურზე ასპარეზზე ჩვენ გუნდიც ამ მიზნით გამსვლელად ჩაერთო ფინალურ ასპარეზობაში.

დასკვნით ტურის პირველი პაექრობაც წარმატებით განვლეთ — უზბეკეთის მოეკედით (4,5:3,5), შემდეგი მეტოქეები იყვნენ უკრაინისა და რსფსრ-ის ძალიან ძლიერი მოპადრაკეები. აქ, როგორც ჩანს, მთაბლოებული წარმატებით გამოწვეული მღელვარებამ და ზედმეტ პასუხისმგებლობის გრძნობამაც იჩინა თავი — მოწინააღმდეგის სძლიერეც ხომ ანგარიშგასაწევია. შედეგიც „შესაფერისი“ მეიღეთ: უკრაინელთან წაგებეთ 3,5:4,5, ხოლო რსფსრ-ის გუნდთან — 3:5. მაგრამ დაკარგული ჯერ არაფერი იყო, საბრძოლო ადგილების ბედი ბოლო ტურს უნდა გადაწყვეტა, რომლის წინ მაღალი აღგილების პრეტენდენტებისთვის ცხრილში ასრთან თანმიმდევრობით გაწლაგდნენ: რსფსრ — 18 ქულა, უკრაინა — 17,5, საკართველო და უზბეკეთი — 16,5-16,5. ქულანაბეგონი დიდი სხვაობაა, თანაც ზედიზედ ორჯერ დამარცხების შემდეგ გუნდი, შესაძლოა, გატეხილიყო. მაგრამ საბედნიეროდ, ბოლო ტურში ერთმანეთს ლიდერები — რუსი და უკრაინელი მოზარდები ხვდებოდნენ, რომელთა შეხვედრაშიც დიდი ანგარიში გამოირცხელი იყო. თანაც, ჩვენმა სპორტსმენებმა სათქმელი ბევრი ვერაფერი ითქვეს. ამან საშუალება მოგვცა თითო ქულით გაგვესწრო ფინალში სხვა ქვეჯგუფიდან გასული რსფსრ-ის და უკრაინის კოლექტივებისთვის.

აქვე მოგახსენებთ, რომ სპორტკადის სტატისტიკამ ჩვენ ფინალურ ეშვსეულში მოხვედრა გვკონდა დაგმეთა, ამდა კი შესარჩევ ტურნირში მოპოვებულმა გამარჯვებამ უკვე სხვა ამბავი ეთქმის გვიგვინა — საპრიზო ადგილებისთვის ბრძოლის პირველ საფეხურზე ასპარეზობის ნება ჩვენ გუნდსაც მიეცა.

ალექსანდრიის ნაკრებმა ფინალურ ასპარეზობაში ვერ გაიმარჯვა, მაგრამ ეს ნაკრები ყველა ეტაპზე ძალიან ძლიერი მოპადრაკე აღმოჩნდა. ამიტომ ჩვენ ნაკრებს ამ ნაკრებთან ორჯერ შეხვედრა მოუწია. ორივე ეს შეხვედრა ფინალურ ტურნირში ჩატარდა. ალექსანდრიის ნაკრებთან ჩვენ ორჯერ ვითამაშეთ ფინალურ ტურნირში და ორივეჯერ ვიმარჯვეთ. ეს ნაკრები ჩვენ ერთადერთი გუნდი აღმოჩნდა, რომელიც ორჯერ ვიმარჯვეთ ფინალურ ტურნირში

პარდუბიცეს დიდი პრიზი

პარდუბიცეში სტიპლ-ჩეისის რვა პრიზი თამაშდება. შეჯიბრებები ტარდება 2600, 3200, 3600, 4000 და 5000-მეტრიან ტრასაზე, რომლებზედაც სხვადასხვა რაოდენობისა და გაბარიტის წინაღობაა განლაგებული. მხოლოდ დიდი პრიზის ტრასაა 6900 მეტრი. თითოეული პრიზი სტიპლ-ჩეისის სირთულის მიხედვითაა შეფასებული. ყველაზე მცირე ქულია 20 ათასი ჩრდილოეთ ირლანდიის ფუნტი. ყველაზე მაღალ პრიზზე ამჟამად შეჯიბრდება 35 ათასი ფუნტი სტერლინგი. ეს თანხა I–V ადგილებზე გასულ მხედრებს შორის ნაწილდება. ასე, მაგალითად, I ადგილზე გასული მხედარი 15 ათასს იღებს, II — 8 ათასს, III — 4 ათასს, IV — 2 ათასს, V — 1 ათასს.

ამ შეჯიბრებაში გამოსვლა, როგორც წინა წელსაც, დიდ რისკთანაა დაკავშირებული. ასპარეზობა ათვითად თუ დამთავრდება, რომელიმე ცხენი არ დაიღუპოს ან არ დაშავდეს. ყველაზე საბიფათოა დიდი ტაქსისი. ტრიბუნებიდან კარგად ჩანს, როგორ უახლოვდებიან მხედრები ამ დაბრკოლებას, მაყურებელი ხედავს მხოლოდ ნახტომს და იმათ, ვინც ამ დაბრკოლების შემდეგ იგორავლებს ასპარეზობას. მაგრამ ტრიბუნებიდან ვერავინ ხედავს, რა ხდება იმ მონაკვეთზე, სადაც ცხენ-მხედარი წინაღობის დაძლევის შემდეგ ეშვება. ეტყობა ეს შემთხვევითი არ არის.

შეჯიბრების ორგანიზატორები მკაცრად იცავენ დადგენილ წესს: ვისაც უშუალოდ შეჯიბრებასთან არავითარი კავშირი აქვს, ტრასაზე გასვლა კატეგორიულად ეკრძალება. გამონაკლისს წარმოადგენენ მხოლოდ ოფიციალურად აკრედიტებული ჟურნალისტები, რომლებსაც სურთ შეჯიბრების ამსახველი ყადრები გადაიღონ. ამისთვის ისინი ტრადიციულ სიმბოლურ სფუსუსაც იხდიან. ჟურნალისტები პრესცენტრში წინდაწინ იღებენ ინსტრუქტაჟს და მითითებას, რომ დიდი პრიზის გათამაშებისას 31 დაბრკოლებიდან მხოლოდ ერის აირჩევენ და იქიდან ფეხს არ მოიცვლიან. რა თქმა უნდა, პრესის მუშაკთა უმრავლესობა დიდ ტაქსის ირჩევს. მაგრამ ამ დაბრკოლებასთან ადგილი წინასწარ უნდა შეარჩინო და დაიბეო. ასევე ძნელია გადასვლება ხელსაყრელი კუთხის გამოძებნაც. წინდახედული რეპორტიორები რამდენიმე საათით ადრე იკავებენ ადგილს „პარტერში“.

დიდი პრიზის გათამაშებაში თექვსმეტივე ცხენ-მხედარმა წარმატებით დაძლია პირველი სამი წინაღობა. ისინი თითქმის ჯგუფურად დაიძრნენ დიდი ტაქსისის მიმართულებით. მხედრებმა იცოდნენ, რა საბიფათოა ეს დაბრკოლება და განსაკუთრებით ფრთხილობენ, თუმცა ხელსაყრელი ტაქტიკური გარიანტის შერჩევა არც ისე იოლი საქმეა. მაგრამ ნაკლები ხლუდეობა, რომელიც კიდევ სამ საბჭოთა მხედართან ერთად ჩაება დიდ სტიპლ-ჩეისში, მარილაც, ქცევაბური გზა მოძებნა. როგორც კი დიდ ტაქსისს მიეახლოვდა, იგი მოულოდნელად გამოეყო ჯგუფს და გეზი მარცხნივ აიღო. მეტოქეებს ისეთი შთაბეჭდილება დარჩათ, თითქოს მხედარი ასპარეზობის გაგრძელებაზე უარს ამბობდა და ტრასიდან გადიოდა. ხლუდეობა კი, რაკი თავი დაიმარტხილა, ტემპს უმატა და დიდ ტაქსისზე მერანი უკიდურეს მარცხენა კუთხეში მიუშვა. ეროტი შესანიშნავად მოსწყდა ადგილს, გადაეცალა ცოცხალ ღობეს, მის მიღმა მდებარე ხუთ მეტრის სიგანის არხიც წარმატებით დაძლია და წუთფოროხიელებად დაამთავრა ნახტომი. მისგან მარჯვნივ კი, დაბრკოლების მთელ სიგანეზე, მიწაზე ერთიმეორის მიყოლებით ცვივდნენ ცხენ-მხედრები. 16 ცხენიდან 11 წაიქცა. ხშირად მერანებისთვის ეს დაცემა საბედისწეროა. იმ თერმეტი ცხენიდან ორი დაგლეზეც დაღუპა. მათ შორის იყო ტერსკელის ცხენსანის ბედაური კარელანი. მხედარი აღვადგინეთ ზაზინი სრულად უვნებელი გადარჩა. იგი უმალვე მივარდა ცხენს, რათა ისევ ამხედრებულიყო, მაგრამ კარელანი ვეღარ წამოდგა. მხედარმა ცრემლმორეულმა ჩაიხედა მერანთან, უკანასკნელად მოეხვია და აქ გაიყარა ხალისიოდ მათი გზები.

სამი ცხენი უმხედროდ აღიდგინა ბედნიერ ხუთეულს, რომელიც დიდ ტაქსისს გადალახა. რამდენიმე მერანი მხედარს არ მოსცილებია გვერდიდან, მაგრამ ხელახლა ამხედრება და შეჯიბრების გაგრძელება ვეღარავინ მოახერხა.

ასპარეზობის დამთავრების შემდეგ პრესცენტრში თავმოყრილი ჟურნალისტები გულმოდგინედ ათვალიერებდნენ პარდუბიცეს დიდი სტიპლ-ჩეისის საუკუნოვან ისტორიასაღმი მიძღვნილ კრებულს და გაოცებულნი შლიდნენ ხელებს. ეს იყო პირველი შემთხვევა, რომ ერთ დაბრკოლებასთან თერმეტი ცხენი დაეცა. საშუხაროდ, ტარაგედიის გარეშე არც სხვა პრიზების გათამაშებას ჩაუვლია, სადაც გაცილებით ილე ტრასაზე კიდევ ორი მერანი დაიღუპა.

ხლუდეობა და ეროტის ყველაზე საბიფათო მონაკვეთის უვნებლად გავლის შემდეგ დინჯად გაანგარძეს ასპარეზობა. ჩეხმა ქ. ვაცაბემა, რომელიც ფესტივალით გამოდიოდა, გეზი უმალვე ხლუდეველისკენ აიღო. ჩანაფიქრი გაახდეს იყო — ხლუდეველ შეეძლო მოეგო ეს ბრძოლა. ამიტომ ჩეხ მხედარს ხლუდეველი ძალიან წინ არ უნდა გაეშვა. ერთხანს იგი თითქმის კვალში მისდევდა მეტოქეს, მაგრამ მერე იძულებული გახდა განზრახვა შეეცვალა. ვაცაბე გამოცდილი ჯოკეი. მან კარგად იცის ცხენის შესაძლებლობები და როცა ხლუდეველს დევნაში ამაოდ დაშვრა, როცა ის იყო ტყის მონაკვეთი გათავდა და ფინიშისკენ მიმავალი ბილიკი უკვე იპოდრომისას უერთდებოდა... თუმცა, ჯოს თავად ვაცაბს მოეუსმინთ. პრესკონფერენციაზე იგი იტყვის: მე მივხვდი, რომ ფესტივალი ეროტს ვეღარ დაეწეოდა და ბოლოს ხლუდეველ მივაძახე,—ბიელაკვე, შენ გაიმარჯვე-მეთქი.

ეროტი მართლაც პირველი მიაჭრა ფინიშთან. სპეციალისტები და საქმეში ჩახედული გულშემატკივრები გაოცებას ვერ მალავდნენ: მერანს დაღლაც არ ეტყობოდა. ამ დისტანციის გავლის შემდეგ ცხენები კიდურებს ვეღარ იმორჩილებენ — მთელი ტანით ცახცახებენ, ეროტიმ კი ფეხმაურევლად, ლაღი ნაბარდით გაიარა ფინიში. ეროტისნაირი მერნები ასეთ წარმატების შემდეგ ქვეყნის ოქროს ფონდში ირიცხებიან. მათი ფასი საარაკო თანხას აღწევს საერთაშორისო აუქციონზე. ეროტი წმინდასისხლიანი ცხენების ნამდვილი სიამაყეა. მან კვლავ დაიბადა 1974 წელს ინგლისში, ბედაური ივანი (მხედარი ი. მელთანი), ფინიშთან მეოთხე მივიდა ტერსკელის ცხენსანის მერანი გაბარი (ხ. ომელჩენკო). მეხუთე ცხენ-მხედარი, დიდ ტაქსის კი გავლება, მაგრამ მომდევნო დაბრკოლებაზე გამოთითქმა შეჯიბრებას. ეს დაბრკოლება არც ისე რთული იყო, მაგრამ ტაქსისთან შეშფოთებამ ცხენ-მხედარს, ეტყობა, ნერვებში ამოუყარა. და აქ მოხდა საოცარი რამ: მე-5 დაბრკოლებასთან ცხენი უცებ შეჩერდა, ასეც დროს მხედარი თავს ვერ იცავებს უნაგირზე, ცხენმა კი გზა განაგრძო. მერე, როცა იგრძნო, რომ უმხედროდ იყო, იგი შეჩერდა და მიბრუნდა სპორტსმენთან, რომელმაც უკვე თავად აღარ ისურვა ასპარეზობის გაგრძელება.

აქვე უნდა თქვას რამდენიმე სიტყვა ნაიოლი ხლუდეველზე. 17-წლიანი „შესვენების“ შემდეგ პარდუბიცეში ასპპოთა მხედრების პრესტიჟის აღდგენა სწორედ ამ მხედარმა შეძლო. ხლუდეველი 29 წლისაა. დაიბადა როსტოვში და იქვე დაიწყო ვარჯიში „როროკის“ საცხენოსნო სკოლაში. წარმატებით მონაწილეობდა სამჭიდელთა ასპარეზობებში. იყო საბჭოთა ნაკრების წევრი ამ სახეობაში. რამდენიმე წელია სტიპლ-ჩეისისთვის მზადების ჯგუფში გადაინაცვლა. პარდუბიცეში, სანამ დიდი პრიზისთვის ბრძოლაში ჩაებმებოდა, ხლუდეველმა კიდევ ერთ წარმატების მიაღწია — პირველი იყო 5000 მეტრზე სტიპლ-ჩეისის ერთ-ერთი პრიზის გათამაშებაში.

დიდი პრიზის მოგების შემდეგ ეროტი 50 ათასი მაყურებლის თვალწინ გვირგვინით შეამკეს და ალეიზე, საფეხელთან ალისფერ ლენტი მიაბნიეს, როგორც 1984 წლის სტიპლ-ჩეისის საუკეთესო მერანს. ხლუდეველმა კი მთავარი პრიზის გარდა უამრავი სამახსოვრო სახუკარიც მიიღო. დიქტორმა მაყურებელს აუწყა, რომ პარდუბიცეში პირველად იყოფებოდა მეცხენეობისა და საცხენოსნო სპორტის სპეციალისტთა დელეგაცია საქართველოდან. იქვე, თბილისის სახელმწიფო ილორომის დირექტორმა გიორგი შარაშიძემ დელეგაციის სახელით სამახსოვრო სახუკარი გადასცა მგმირ მხედარს.

თენგიზ გაბრიელაძე,
„ლელოს“ სპეციალური კორესპონდენტი.

პრაღა–პარდუბიცე–თბილისი.

ავტორისა და გურა ჩოგოვაძის ფოტოები.

დახახრული. დახაწყისი იხ. „ლელო“ № 206.

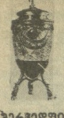

სსრ კავშირის თასზე

ზერავშინალი მატჩების შედეგად მთავლინდა 6 გუნდი, რომლებიც ბრძოლას გააგრძელებენ სსრ კავშირის თასზე ფეხბურთში. ესენია: „ზენიტი“ (ლენინგრადი), „მატჩორნი“ (ნორეცკი), „დინამო“ (მინსკი), „დნეპრი“ (დნეპროპეტროვსკი), ცსკა და „დინამო“ (კიევი). დანარჩენ 2 მონაწილეს გამოავლენს 2 მატჩი. 12 ნოემბერს თითმეტნახევარ „ქალაქთა“ (ალმა-ათა) — „ნიცა“ (ვინნიცა) და 14 ნოემბერს „დინამო“ (სამოყანდი) — „ისპრა“ (სმოლენსკი).

თასის მეოთხედფინალური მატჩები შედგება 1985 წლის გაზაფხულზე.

ცვლილებები კალენდარში

სსრ კავშირის სპორტკომიტეტის ფეხბურთის სამმართველომ დაადგინა უმაღლესი ლიგის საკვადრო ჩემპიონატის კალენდარულ შეჯვრებათა თარიღები: „ქალაქთა“ (ალმა-ათა) და ასკ (დონის როსტოვი) 11 ნოემბრის ნაცვლად ითამაშებენ 8 ნოემბერს, ხოლო XX ტურიდან გამოტოვებული მატჩი როსტოვის არმიელთა გუნდსა და მოსკოვის „სპარტაკს“ შორის გაიმართება 24 ნოემბერს.

I ლიგის საბუნებისთვის

გრძელდება II ლიგის ფეხბურთელთა საკვადრო ზონალურ ჩემპიონატებში გამორკვეული გუნდების ფინალური ტურნირი I ლიგის საბუთრებისათვის.

III ტურში ვინაც „ნივამ“ დაამარცხა ცელინოგრადის „ცელინიეც“ — 2:0, ტიუმენის „გეოლოგმა“ — კრასნოგორსკის „ხორკი“ — 2:1, ხოლო კალინინგრადის „ბალტიკამ“ და სამარყანდის „დინამომ“ ფრად ითამაშეს — 1:1.

I ფინალური ჯგუფში საღეკისოდ ლიდერობს კუიბიშევის „კოლეა სოკეტოვი“ — 4 ქულა, II ჯგუფში — ბობაინის „კოტკაც“ — 3 ქულა, ხოლო III ჯგუფში — სტავროპოლის „ტორპედო“ — 3 ქულა.

„გადასასვლელის“ პრიზზე

ოქტომბერი საფეხბურთო სეზონის მიწურულს იმართება მოკავშირე რესპუბლიკების, მოსკოვისა და ლენინგრადის ახალგაზრდული ნაკრები გუნდების საკვადრო ტურნირი ყოველკვირეულ გამოცემა „ფუტბოლ-ჰოკეის“ პრიზზე. წლევანდელი, როგით მე-7 გამოშვება მოიწყობა 19 ნოემბრიდან 1 დეკემბრამდე სოჭისა და ადლერის სტადიონებზე.

შეჯიბრებაში მონაწილეობენ 18-19 წლის ჰაბუგები, რომელთა რიგებიდან უნდა აღმოსაჩენ ფეხბურთის მომავალი ოსტატები. წინა წლების ანალოგიურ ტურნირებში გამოდიოდა არაერთი ნიჭიერი ფეხბურთელი, რომლებიც დღეს უმაღლესი ლიგის ოსტატთა გუნდებში თამაშობენ, ამასთან დაკვირვებით წლევანდელ გათამაშებაში შეიტანეს ცვლილება, მასში მონაწილეობას მიიღებენ ოსტატთა სამივე საკვადრო ლიგის ფეხბურთელები.

მოგვყავს „გადასასვლელის“ ტურნირის ზონების შემადგენლობა:

I ზონა (ხოჯი). რსფსრ, უზბეკეთი, ლატვია, თურქმენეთი;

II ზონა (ხოჯი). ტაჯიკეთი, ლენინგრადი, ესტონეთი, ყაზახეთი;

III ზონა (ადლერი). მოსკოვი, სომხეთი, საქართველო, აზერბაიჯანი, ყირგიზეთი;

IV ზონა. (ადლერი). უკრაინა, მოლდავეთი, ბელორუსია, ლიტვა.

ზონებში გამარჯვებულები გაგრძელებენ ბრძოლას საპატიო პრიზისათვის.

რას ფიქრობენ ექსპერტები?

კარპოვ-კასპაროვის მატჩი, მიუხედავად იმისა, რომ პრეტენდენტისათვის ესოდენ მარცხიანად წარიმართა, უდიდეს ინტერესს იწვევს მთელ მსოფლიოში. დღეს გაგაცნობთ რამდენიმე ცნობილი ექსპერტის აზრს მისი მცდელობის შესახებ.

დიდოსტატი მიგელ ნაიდორფი (არგენტინა): ძნელი დასაჯერებელია, რომ კასპაროვმა შეძლოს ამ მატჩის თავის სასარგებლოდ შემობრუნება.

დიდოსტატი მიხეილ ლატვიეთი (თუკმენეთი): კასპაროვს ბევრი შეცდომა მოსდის, რაშიც თავისი დიდი დასაბუთების მსგავლობას. რაც შეეხება კარპოვს, იგი ახლო იყო მეტოვე გამარჯვებასთანაც, მაგრამ მეოთხმეტე პარტიაში... პრინციპი შეცდომა დაუშვა! ბაგიოში მან ზედიზედ სამი პარტია წააგო და მატჩი მაინც თავის სასარგებლოდ გადაწყვიტა.

შესაძლებელია ახლა ამის მსგავსი სიტუაციის განმეორება?!

დიდოსტატი ლეონიდ სტეტნი: მე კასპაროვის წარმატებული თამაშის სამ მიზეზს ვხედავ. პირველი ის გახლავთ, რომ პრეტენდენტი ჯერ კიდევ მატჩის დაწყებამდე „გადაწყვა“. იგი იმედით გათამამდა პრეტენდენტთა მატჩებში დამკვიდრებული ტენდენციების შემდეგ, რომ ორშობა — კარპოვსაც იოლად სძლევდა. მეორე მიზეზი გახლავთ მცდარი სამატჩო ტაქტიკის არჩევა. იმის მაგივრად, რომ დასაწყისში ფრთხილად, სოლიდურად ეთამაშა, კასპაროვი ყოველ პარტიაში აწეწავებდა ბრძოლის ეკონომიურობის ზომებს და ჯიუტად მიისწრაფოდა გამარჯვებისაკენ. დიახ, იგი ზედმეტად აფასებდა საკუთარ ძალებს, სათანადო ვერ მიუზღო მსოფლიო ჩემპიონის შესაძლებლობებს. მესამე მიზეზი გახლავთ რაღაც შეუთანხმებელი მეშთობა კასპაროვსა და მის სეკუნდანტებს შორის. ეს ძალიან კარგად გამოჩნდა მეცხრე პარტიაში, რომელიც პრეტენდენტმა სრულად მოულოდნელად წააგო. ჯერ კიდევ გადადებამდე, შემდეგ კი შეხვედრის შესახებ კასპაროვს ოღონ ყაიმი ჰქონდა, ის კი სულად თამაშობდა და ბოლოს-დაბოლოს მეოთხედ დამარცხდა კიდეც.

დიდოსტატი მარკ ტაიმანოვი: ფიქრობ, რომ ახლა კასპაროვს ამ მატჩის ხსნის არაფერთი შესაძლებლობა აღარ აქვს. ამავე დროს დარწმუნებული ვარ, რომ ეს არაეითარ შემთხვევაში არ იქნება ყველაზე ხანმოკლე მატჩი ჰაბოლის ისტორიაში. 1921 წელს ჰავანაში მსოფლიოს ჩემპიონობა ემართა ლასკერი პრეტენდენტ ხანს, რომელმაც 14 პარტიის შემდეგ, როცა 4 წაგება და 10 ყაიმით დაამთავრა, ლასკერმა შეწყვიტა წინააღმდეგობა. აქ შეხედრა ბევრად უფრო მეტ ხანს გაგრძელებდა.

ოსტატი ალექსანდრე რომანიშინი: კასპაროვს ახლა ალბათობის თეორიის მიხედვით თუ აქვს რაიმე შესაძლებლობა.

დიდოსტატი ედუარდ გუფელდი: დღეს იქნება თუ ხვალ, კარპოვი მოიგებს ამ ორ დარჩენილ პარტიასაც. კასპაროვს ექვსი მოგება სჭირდება. როგორ უნდა მიაღწიოს ამას?!

ინტერვიუ მოამზადა მიხეილ თარიგალიელმა.

კარპოვ — კასპაროვის მატჩის ირგვლივ

გაზეთ „ტრუდის“ 20 ოქტომბრის ნომერში გამოქვეყნებულ ბარათში პრეზიდენტის საერთაშორისო ასოციაციის პრეზიდენტს, ლონდონის გაზეთ „დეილი მეირორის“ სპორტული მიმომხილველის ფრენკ ტელფორდის (დიდი ბრიტანეთი) წერილი.

გთავაზობთ მის თარგმანს.

აბსურდული „გამგიტი“

ჩემპიონი უკეთ თამაშობდა და ეს მოსალოდნელი იყო, არამდე იმიტომ, რომ მისი ახალგაზრდი მეტოქე „განგის“ ავგიდა, ვიღაც აიძულებულნი შეგნებულად თამაშის უფრისულ ეთამაშა და ამიტომ მან წინააწყრავი თქვა უარი საკვადრაო ტურნირში მონაწილეობაზე.

ძნელი შეთხზა უფრო დიდი აბსურდი. ფიდე-ს პრეზიდენტმა ფ. კამპომანესმა ამას საკმაოდ გარკვეული განმარტება გაუკეთა თავის წერილში „ტაიმსის“ გამომცემელთადმი: „ნებისმიერი ვარაუდი იმისა, რომ ჩემპიონმა ქულა განზრახ დათმო, სრულიად უსაფუძვლოა. ასეთი ბრალდება ჩემპიონის ღირსებას ლახავს. ის ორჯერ მოიგო მსოფლიოს ტიტული და ამ ტიტულის დაცვის უფლება მოიპოვა ფინალურ ტურნირში გამარჯვებით. ამ ტურნირში ის ორჯერ მოიგო ანატოლი კარპოვის წინააღმდეგ. ამ ორ მატჩში ის ორჯერ დამარცხდა ვიქტორ კორჩნოის მიერ